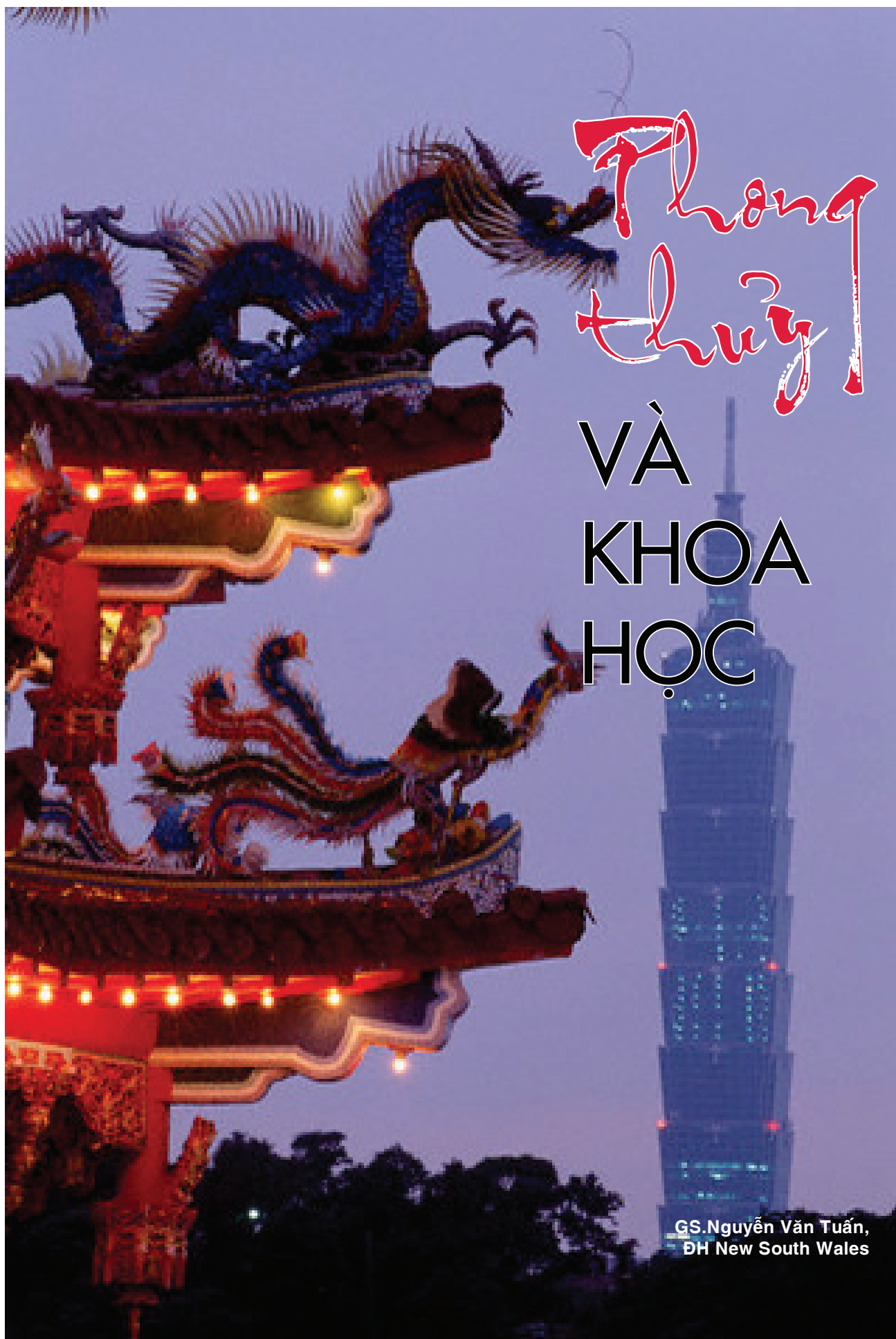

Nhưng phong thủy không chỉ dừng ở đó, mà còn là những qui ước bố trí cửa, trồng cây, làm hồ chứa nước sao cho phù hợp với khí. Ở các thành phố lớn như Singapore, Hồng Kông, Đài Loan, không một tòa nhà cao tầng nào mà không có sự cố vấn của các chuyên gia phong thủy. Ngay cả các tòa nhà ở các thành phố phương Tây như Vancouver, Toronto, San Francisco, Los Angeles và Sydney đều có sự tư vấn của các chuyên gia phong thủy nếu chủ những tòa nhà đó là người Hoa.

Quay lại chuyện khoa học: hai chữ “khoa học” thường nhận được nhiều sự tin tưởng trong công chúng. Ngay cả những người dù không am hiểu nhiều về khoa học cũng thấy có một cái gì đó đặc biệt trong khoa học và phương pháp khoa học. Chỉ cần đặt hai chữ “khoa học” vào trước một lời phát biểu hay một lí lẽ là người ta cảm nhận ngay rằng đây là những phát biểu hay lí lẽ có thể tin cậy được. Một quảng cáo về một sản phẩm hay hoạt động nào đó cho rằng đã được kiểm chứng bằng khoa học và cho thấy sản phẩm này tốt hơn các sản phẩm đang bày bán. Vậy thì câu hỏi đặt ra là: thế nào là khoa học? Trả lời câu hỏi này cần tốn nhiều giấy mực, nhưng ở đây chỉ lí giải vài nét chính và đối chiếu lại với phong thủy xem nó có phù hợp với hoạt động khoa học hay không.

Nói một cách ngắn gọn, khoa học là tập hợp những phương pháp trí tuệ và phương pháp thực tiễn dùng để diễn tả và giải thích những hiện tượng quan sát được hay suy đoán được, trong quá khứ hay hiện tại, nhằm xây dựng một hệ thống tri thức mà chúng ta có thể bác bỏ hay xác nhận được. Khoa học là một phương pháp suy nghĩ và hành động nhằm vào mục đích hiểu và cảm nhận được thế giới xung quanh một cách trực tiếp hay gián tiếp, quá khứ hay hiện tại. Những phương pháp trí tuệ bao gồm linh cảm, ước đoán, tư tưởng, giả thuyết, lí thuyết,

và mô hình. Những phương pháp thực tiễn bao gồm bối cảnh của nghiên cứu, thu thập dữ liệu, hệ thống hóa dữ liệu, cộng tác cùng đồng nghiệp, thí nghiệm, tìm tòi và khám phá, phân tích thống kê, viết báo cáo khoa học, trình bày trong các hội nghị khoa học và công bố kết quả nghiên cứu.

Khoa học dựa vào sự thật (facts). Những sự thật phải được quan sát hay thu thập bằng những phương pháp khách quan. Khoa học dựa vào những sự thật có thể thấy, có thể nghe, có thể sờ được, chứ không dựa vào kinh nghiệm cá nhân hay suy luận theo cảm tính. Điều quan trọng và cần thiết trong khoa học là không chỉ sự thật, mà là sự thật có liên quan đến vấn đề

PHONG THỦY, NHƯ CHÚNG TA BIẾT, LÀ NIỀM TIN CHO RẰNG MỖI ĐỊA ĐIỂM CÓ MỘT NĂNG LƯỢNG TỰ NHIÊN THIẾT YẾU GỌI LÀ QI (HAY KHÍ), VÀ CÁC TÒA NHÀ HAY TRANG TRÍ NỘI THẤT PHẢI ĐƯỢC BỐ TRÍ SAO CHO HÒA HỢP VỚI KHÍ. DO ĐÓ, NGƯỜI TA MỜI CÁC CHUYÊN GIA VỀ PHONG THỦY CỐ VẤN CHO CÁCH ĐẶT BÀN GHẾ TRONG PHÒNG VỚI ƯỚC NGUYỆN ĐƯỢC DỒI DÀO SỨC KHỎE VÀ ... GIÀU CÓ.

đang được điều tra. Những sự thật này phải được thu thập có tổ chức, trực tiếp, và khách quan; độc lập với lí thuyết; và một cách tin cậy để làm nền tảng cho suy luận. Có thể thấy phong thủy không có đặc tính “sự thật” nào cả. Đi sâu và cụ thể hơn, chúng ta có thể so sánh vài đặc điểm của khoa học và phong thủy để rõ hơn:

Đặc điểm thứ nhất của khoa học là công khai. Tất cả những phát hiện, khám phá của khoa học được lưu truyền chủ yếu trong các tập san chuyên khoa, những tập san này được giới chuyên môn quản lí và điều hành. Các báo cáo được chấp nhận công bố trong các tập san này đều được các đồng nghiệp kiểm tra về sự chính xác và phương pháp, bằng những tiêu chuẩn khách quan; do đó phẩm chất của chúng

khá cao và đáng tin cậy. Còn đối với phong thủy, chúng ta không biết được chính xác những cách trang trí nội thất hay xây dựng nhà cửa theo phong thủy có thật sự hiệu quả hay không. “Hiệu quả” ở đây là những “outcome” mà những người theo thuyết phong thủy tuyên bố như an bình thịnh vượng. Hầu như những bằng chứng về hiệu quả của phong thủy chỉ là những giai thoại, thậm chí huyền thoại, chứ chưa được phân tích một cách có hệ thống. Do đó, có thể nói rằng bằng chứng về hiệu quả của phong thủy không mang tính khoa học.

Đặc điểm thứ hai của khoa học là tất cả kết quả nghiên cứu đều phải có khả năng tái xác nhận (repeatability). Nói cách khác, nếu giả sử có một nghiên cứu đã được công bố bởi một nhà khoa học nào đó; nếu một nhà nghiên cứu khác lặp lại nghiên cứu đó bằng những phương pháp và với điều kiện đã được mô tả, phải đạt được những kết quả tương tự. Còn phong thủy, chúng ta không biết kết quả có khả năng lặp lại hay được kiểm tra hay không. Như nói trên, những thành công của phong thủy, nếu có, thường được mô tả một cách mù mờ, để cố tình không cho người khác biết rõ là họ đã làm gì và làm bằng cơ chế nào.

Đặc điểm thứ ba của khoa học là logic. Khoa học thuyết phục bằng bằng chứng, bằng lí luận dựa vào logic hay lập luận của toán học, bằng cách dựa vào dữ kiện, không đi ra ngoài dữ kiện. Còn phong thủy thì hình như ngược lại: nó thuyết phục bằng niềm tin và những lí giải mù mờ, huyền bí. Ít ai biết khí là gì và tại sao sắp xếp bàn ghế trong nhà hợp với khí sẽ đem lại lợi ích sức khỏe cho chủ nhà, và nếu đem lại lợi ích thì cách giải thích là như thế nào.

Danh sách so sánh đặc điểm trên có thể kéo dài đến vô tận, bởi vì giữa khoa học phong thủy vẫn còn nhiều điểm cần làm sáng tỏ.